

urigtigt, at Indenrigsministeriet — svarende til den Pupilautoritet, som Justitsministeriet er over for de umyndige —, vaager over de umyndige Borgere, nemlig de fremtidige Generationer af Kommunemedlemmer, saa at man ikke hensynsløst kaster Byrder, som Nutiden burde bære, over paa Fremtiden. Det har altid forekommet mig forkert, og jeg har ikke skiftet Standpunkt i den Retning. Men derimod med Hensyn til Beskatningen kan jeg vel indrømme, at der kan være Tale om en vis Grænse, men Grænsen bør ikke være en Spændetrøje for Kommunen. Jeg har stadig sagt, at jeg ønsker ikke en Undtagelsesstilling for Kjøbenhavn. Giv Kjøbenhavn den samme Stilling, som Købstæderne have i Henhold til Lov af 26de Maj 1868 § 20! Købstæderne tør ikke uden Indenrigsministeriets Samtykke forøge Kommunens Paa-ligning af Formue- og Lejlighedsskatten ud over de sidste tre Aars Gennemsnit af de kommunale Skatter plus en Femtedel. Giv os en saadan Regel! Vi ville være vel tilfredse med en saadan Regel, vi forlange ikke mere, vi forlange ikke en Undtagelsesstilling, men vi forlange den samme Lågeret, som andre have.

Nu har den ærede Minister udkastet en højst interessant Tanke som en mulig Erstatning for de, som det synes, lidet populære Regler i Lovforslagets §§ 32 og 33, nemlig at man skulde give Vælgerne, Befolkningen, et Referendum, en Ret til at protestere i Tilfælde af ny Skatter, i Tilfælde af Laan, saaledes at ingen saadan ny Beskatning ud over et vist Maal og intet nyt Laan skulde kunne træde i Kraft, uden at Flertallet af Befolkningen — jeg formoder, at det skulde være efter den almindelige Valgret, efter de frieste Valgrundsetninger — skulde have udtalt sig derfor. Det er, som sagt, en højst interessant Tanke, og den ærede Minister kommer derved — saaledes som det ogsaa kunde ventes af en Minister i vort første demokratiske Ministerium — i nøje Kontakt med baade gamle Venstretanker og Tanker, som ere oppe i de mest demokratiske Kredse i det europæisk-amerikanske Samfund. Jeg tror ikke, jeg mindes fejl, naar jeg siger, at en lignende Tanke var oppe fra det saakaldte nationale Venstres Side under Behandlingen af de kommunale Love her i 1867—68. Jeg tror ikke, jeg husker fejl i saa Henseende. Men jeg har i alt Fald liggende for mig en Bog af en fransk videnskabelig Forfatter om Vælgerne direkte Inddragning i de kommunale Afgørelser, i hvilken der indeholdes for-

skellige interessante Oplysninger om det Omfang, i hvilket det saakaldte Referendum er blevet til Lov i forskellige Lande, og hvilke Reformforslag der er kommet op til enten at udvide det videre eller indføre det fra nyt af. Jeg skal ikke komme ind paa Enkeltheder, navnlig ikke paa Svejts's Forhold, men kun minde om, at i Norge bestemme Kommunerne frit, om der skal være Spiritusudskænkning eller ikke i Kommunen, at tilsvarende Regler gælde i adskillige amerikanske Stater, at i engelske Kommuner kunne Kommunens Beboere bestemme, hvorvidt der skal oprettes Folkebiblioteker, Badeanstalter o. l., og at der ogsaa har været Regler af lignende Art som dem, Ministeren her tænker paa, i Frankrig, dog ganske vist i et mere konservativt Spor, end jeg haaber, at Ministeren havde tænkt sig. Det lyder overmaade smukt, og jeg ønsker den højtærede Minister alt muligt Held i sine Bestræbelser for at sætte et saadant Forslag i Stedet for det, som her er foreslaaet. Men skulde nu Ulykken ske, at et reaktionært Flertal et andet Sted skulde lægge Hindringer i Vejen for Gennemførelsen af Ministerens Tanke, saa vil jeg i alt Fald for Kjøbenhavns Kommune sige, at som et foreløbig tilfredsstillende Surrogat vilde jeg betragte det, at vi kun behøvede at henvende os til en Minister i et demokratisk Ministerium. Jeg tror, at en saadan Bestemmelse er heldigere, end at man i ethvert Tilfælde skal henvende sig til Lovgivningsmagten. Jeg tror ikke, at dette er særlig heldigt, at navnlig Amerika er et advarende Eksempel paa, hvor uheldigt det er, at Lovgivningsmagten alt for hyppigt skal beskæftige sig med den enkelte Kommunes Anliggender. Jeg tror, der i dette Øjeblik i Landstinget foreligger et lille Lovforslag, som ogsaa er et Vidnesbyrd i samme Retning. Mit principale Standpunkt er altsaa — og jeg er ikke bleven rokket ved den højtærede Ministers Udtalelser i § 32, for saa vidt den vedrører Kjøbenhavn, ganske simpelthen burde udtages af Lovforslaget, saaledes at vi ikke faa nogen ubetinget Frihed, men at vi faa den Frihed, at vi ikke faa et Baand paa os, som vi ikke ere i Stand til at føre vort Liv under. Jeg glæder mig, og jeg er i høj Grad taknemmelig for den Tilslutning, mine Ord herom have fundet hos Medlemmer af dette Ting, navnlig af Medlemmer inden for det Parti, i hvis Rækker jeg staar. Jeg har talt som den stærkt interesserede om den Sag, fordi den ligger mig meget paa Sind, ikke